

Ihmisen puolesta

Koska tämä on nimenomaan oululaisten lehti, puhuttakoon oululaisen ihmisen puolesta. Tietävästi sitä ei ole vielä missään kielletty, ja jos olisikin, niin minusta on viime aikoina näyttänyt siltä kuin olisi sallittua puhua ainakin oman oulu laisiasiantuntemuksen puolesta. Siitä puhuvat kaikki, paitsi ne, jotka eivät puhu siitä, vaan puhuvat puttaalaisen, kliminkiläisen, muhoslaisen, tyrnäväläisen, kempeläläisen, tuposlaisen ja salolaisen asiantuntemuksensa puolesta.

Koska en tällä kertaa pyri valtuustoon, ei minulla ole moraalista oikeutta kehua omaa asiantuntemustani. Kunnan tasavaltalainen kehuu itseään (ja vastenmielisesti silloinkin) vain silloin, kun on pakko, kun on joku suuri ylipääsemätön aate, jonka puolesta täytyy uhraita turha hienotunteisuus. Samoin perustein voisi kuulemma mustata toisinajattelevat, jalon aatteen nimissä. Jesuiitatkin alkanaan sillä tavalla. Se oli silloin mitäpä olleista.

Oululaiset olivat Oulun päivänä liikkeellä, niinkuin sen puolesta muinakin päivinä. Olipa joku liikkeellä ihan Oulunkin päivän takia. Onneksi minäkin oli siellä ja täällä. Kuulin ihmisten puhuvan oululaisista asioista. Sellaisetkin ihmiset puhuivat, joilla on sekä oppia että sivustystä. Sellaisessa seurassa suorastaan sivistyy. Oppiikin siinä ohessa aina jotain. Kuvamme esittää Kajaaninkatua. Kajaaninkatu on Oulun liikenteen pullonkaula. Suomalainen tavallisesti katkaisee pullonkaulan,

(Jatk. siv. 3)

(Jatk. siv. 1)

eräs perustyypipi viimeistään pullon tyhjennettyään. Kaunis pullonkaula, melkein kuin Wirkkalaa tai Sarpanevaa, mutta ei ihan, siksi joutaisi katkaistavaksi eli rakennuskielellä: tie auki, Suur-Oulu ei voi mukautua mokomaan, nimittäin johonkin Engellin ja empireen. Onhan sitä Helsingissä. Kukapa oululainen ei olisi käynyt Helsingissä, lapsetkin käyvät jo kansakoulusta. Anteeksi, taisin käyttää väärää aikamuotoa eli tempusta: piti puhua imperfektissä. Näin oli. Kirkonportaita myöten piti Kajaaninkatu levennettämän. Ja äkkiä Hullu-Jussi kadun eteläpuolenkin olisi levittänyt. Nyt

ovat kuitenkin hoksanneet, että rahat, jotka olisi pantu purkamistöihin ja kadun levittämiseen ja taas päällystämiseen, olisivat menneet ihan hukkaan. Raha on rahaa, rahapa se oikeastaan parasta, tapaa minulle sanoa eräs tirehtööri, joka aina silloin tällöin pistää nimensä sekä pitkin- että poikinpäin.

Parasta säästää rahaa! Oulu ei pärjää yksillä Merikosken silloilla. Jos ette usko, niin yritäkää ajaa autolla Tuiraan tai Tuirasta Ouluun kello 11—12, kello 16 ja kello 17. Ajakaa vaihteeksi neljääkymmentäyhdeksää — niin, niin, silloillakin! Silloin sen näkee. Missään tapauksessa Oulu ei tule toimeen näillä silloilla, eikä tllannetta pelasta Pohjantien Laanilan siltakaan. Näin ne puhuivat, viisaat. Silloin minäkin puutuin keskusteluun ja sanoin, että se Mattilan Niilon idea on kaivettava sieltä karttakirstun pohjalta. Se oli hyvä idea, vai mitä, Niilo. Ei olisi pitänyt sanoa, sillä taas olin ajastani jäljessä. Tuiran ranta on nyt jo sillä tavalla rakennettu.

Rantabulevardi ei pääsisi missään maihin. Turha vaiva, rakentajat saisivat tehdä siitä hevosenkengän, palauttaa tienpään Korkiasaaren kautta Hietasaareen ja siitä takaisin Ouluun, jos Ouluun enää pääsisivätkään, kun Oulu-yhtiö möykkää Hevossaaressa niin, että siitä ei sivulinen ota vähääkään selvää. (Muistatthän: Mattilan arkkitehti esitti, että Hollihaasta olisi johdettu pengertie Kiikelin yli Linnansaaren nokkaan ja siitä Raatin poikki jostain kohdasta Tuiraan. Samalla olisi saatu suojaisia venevalkama, jonka lapsenlapset sitten olisivat joskus täyttäneet toriksi. Hailuodon laituri olisi vain siirretty Rommakan puolelle Mattilan bulevardia).

Kun ei niin ei. Aika aikaa kutakin. Me elämme Niilin kanssa ainakin tässä asiassa väärällä vuosisadalla. Tällä vuosisadalla ja -kymmenellä tarvitaan lisää siltoja. Arkkitehdit kertoivat, että kaupunki kasvaa luontojaan jokivartta ylöspäin, mutta rantapalstat koetetaan säilyttää puistomaisena alueena. Kerrasaan hieno ajatus, val aavistusko lie! Henkeni silmin jo näen komean Oulujokivarren puistoneen, nurmikkoineen, vieläpä

muutamane heinäniittyineenkin. Vapaaherrakunnan hovi eli Laanilan virkatalo, rautasiltojen ja "hovin" välillä olevista huviloista ja muista romantiikan edustajista osa, Erkkola ja yhtä ja toista muutakin Erkkolanperälätä, Laurialan pappila ja ainakin muutamit Knuutilan ympäristön kesähuviloista ja kantataloista saisivat olla paikoillaan, mutta tämän rauhoitetun rantavyöhykkeen kahden puolen kohoaisi korkeuksiin uusi Oulu, etelässä, Kontinkankaalla yliopisto... Ja niin edelleen. Erkkolan kohdalta johtaisi silta yli joen, Oulujoen pappilan kohdalta johtaisi silta, Kirkkosilta... Oulujoki vyöryisi milloin tulla. milloin helinä siltojen alitse ja rantojen välitse, kun se ei enää muualtakaan pääse vierimään ja aurinko paistaisi milloin paistaisi hyvälle ja pahoille ja varsinkin toispuoleisille ja tyypitehtaan purot ja muut ihmisten tekemät purot soluisivat ja sulautuisivat Oulujoen tummiin vesiin ja vyöryisivät Merikosken voimalaitokseen, jossa niistä jauhettaisiin sähköä, sähköä, sähköä. Ja Hupisaarten purot hyppellettisivät ja biologit istuisivat purojen varsilla housut polviin käärittyinä ja vilvoittelisivat asvaltti Oulun kaduilla (ja museomaisesti säilytetyillä nupulakivisivukaduilla) kuluneita ja hiestyneitä varpaitaan, milloin vain vesi olisi sopivan lämmintä ja kivillä ja paljaalla maalla kärsisi istua, ja tutkisivat luonnon ihmeitä, kuten maan matosia ja marrikaisten ja toivosten istutusten ihmeellisiä ristisiitoksia, ja professorit kävelisivät hajamielisinä nurmikoilla, joilla saisiikin kävellä jos olisi professori tai vaikkapa apuprofessori, ja oululaiset kävelisivät Oulujokivarren puistomaisia rantateitä, joilla olisi rauhallista kävellä, kun mopo- ja moottoriliikenne olisi ohjattu äänenvaimentajalla varustettuihin maanalaisiin ja kaikille, jotka ajaisivat polkupyörillä, maksettaisiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen tukipalkkio, niinsanottu sielunrauhanlisä.

Ah, eikö tämä olisi onnea!

Kajaaninkatu kohoaisi uuteen arvoon ja kukoistukseen, ja lastenlapsista muodostettu valtuusto ostaisi sen varrella olevat tyylytalot ja tilaisi muinaistieteellisen toimikunnan historialliselta osastolta oikeat värit talojen seiniiin.

P a n u.